

NAVF'S

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1977: 8

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Tilgang på artianere

Gymnas Graduates

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities

1977: 8

Utredninger om forskning
og høgere utdanning

Tilgang på artianere

Gymnas Graduates

F O R O R D

Denne meldingen gir oversikter over antall artianere i 1976 sammenlignet med tidligere år og elevtall i første klasse i den videregående skole, studieretning for allmenne fag. Den inneholder opplysninger om artianer frekvens for hele landet og for de enkelte fylker, og om artianernes fordeling på linjer og kjønn.

Tone Holter Andersen har ledet arbeidet med meldingen.

Oslo, november 1977

Sigmund Vangsnes

ELEVTLILGANGEN TIL FØRSTE KLASSE VED STUDIERETNING FOR ALLMENNE FAG I DEN VIDEREGAENDE SKOLE

Høsten 1976 begynte ca. 24.000 elever i første klasse ved studieretning for allmenne fag i den videregående skole (det tidligere gymnaset). Disse utgjorde 39.2 prosent av 16½-åringene i landet. Ti år tidligere - i 1966 - begynte 25.3 prosent av 16½-åringene i gymnaset. Dette vil si en økning på ca. 1.4 prosentenheter pr. år i gjennomsnittet. Fra 1975 til 1976 økte denne andelen med to prosentenheter. (Se tabell 1.)

Ytterligere fordeling av elevtilgangen til første klasse ved studieretning for allmenne fag i den videregående skole på fylker, linjer og kjønn - som vi har presentert tidligere år - er ikke tilgjengelig for 1976.

UTEKSAMINERTE ARTIANERE OG KANDIDATER FRA ØKONOMISK GYMNAS

I 1976 bestod 16.765 personer examen artium og 1.775 eksamen ved økonomisk gymnas. Disse tilsammen utgjorde 29.9 prosent av 19½-åringene i landet. Videre i denne publikasjonen vil de to gruppene samlet bli kalt artianere, og den prosentandel de utgjør av befolkningen i alder 19½ år ved tidspunktet for eksamen vil bli kalt artianerfrekvens.

Det fremgår av tabell 2 at antall artianere i 1976 bare var ubetydelig høyere enn året før - 18.540 mot 18.492 i 1975. Dette skyldes ikke en "svikt" blant potensielle 1976-artianere - høy strykpersent, stort frafall i løpet av skoletiden e.l., men en relativt høy fullføringsprosent blant 1975-artianerne, slik at det ble uteksaminert flere artianere enn ventet i 1975. Fullføringsprosenten (antall artianere i prosent av antall førstegymnasiaster 2½ år tidligere) for 1975 var over 89, mens den ellers de siste ti år stort sett har ligget mellom 83 og 87. For 1976-artianerne var fullføringsprosenten, målt på denne måten, noe i underkant av 86.

Antall artianere har økt med vel 50 prosent i de siste ti år - fra knapt 12.300 i 1966, og artianerfrekvensen har i samme tidsrom økt med vel elleve prosentenheter - fra 18.6 i 1966. Økningen i antall artianere fra et år til det neste har vært svært ujevn i denne tiårsperioden - fra 1970 til 1971 økte tallet på uteksaminerte artianere med over 1.400, året før med 37. Den gjennomsnittlige årlige økningen i antall artianere fra 1966 til 1976 var 626, og den gjennomsnittlige årlige økning i artianerfrekvensen var ca. 1.1 prosentenheter. Det har ikke vært nedgang i artianertallet eller artianerfrekvensen noe år siden første halvdel av 1950-årene.

Geografisk fordeling av artianerne

Tabell 4 viser at artianerfrekvensen på 29.9 for hele landet dekker ganske store regionale ulikheter. Det må her gjøres oppmerksom på at artianere som tar eksamen i et bestemt fylke er satt i relasjon til alle 19½-åringer hjemmehørende i vedkommende fylke. Det er altså ikke korrigert for artianere hjemmehørende i andre fylker enn skolefylket. Dette medfører at fylker med stor skolekapasitet får høyere artianerfrekvens enn de ville ha dersom artianere hjemmehørende i andre fylker ble trukket fra. For fylker med så lav skolekapasitet at mange av ungdommene søker til skoler utenfor hjemstedsfylket, blir utslaget på artianerfrekvensen omvendt.

For årene 1968 - 1971 finnes oversikter over artianere etter hjemstedsfylke¹⁾, og beregningene av artianerfrekvenser etter dette kriterium viser at ulikhetene i artianerfrekvens mellom fylkene blir noe mindre enn når skolefylke danner beregningsgrunlaget. Særlig sterkt slår korreksjonen ut for Bergen og Oslo som da får lavere artianerfrekvens, mens deres tilgrensende fylker, Hordaland og Akershus, får høyere artianerfrekvens. Men også i en rekke andre fylker viser beregningene av artianerfrekvens etter hjemstedsfylke at skjevheten i den geografiske fordeling av artianerne ikke er fullt så stor som beregningene etter skolefylke tyder på. Foruten Bergen og Oslo blir artianerfrekvensen lavere i fylkene Buskerud, Telemark og Sør-Trøndelag.

Beregningene av artianerfrekvens både etter hjemstedsfylke og etter skolefylke viser at Finmark i begge tilfelle har den laveste artianerfrekvensen. Mens den høyeste artianerfrekvens etter hjemstedsfylke finnes i Oslo og Akershus, er den etter skolefylke høyest for Bergen.

Imidlertid kan det være diskutabelt også om artianerfrekvens beregnet etter hjemstedsfylke viser det helt "riktige" bilde av geografiske forskjeller i artianerfrekvenser, idet det blant ungdommer i gymnasalder som ikke går på skole foregår tildels betydelige utflyttinger fra de egentlige hjemstedsfylker til sentrale fylker, dvs. fylker hvor det finnes "særlig sentrale, blandede tjenesteytings- og industrikommuner". De som flytter og tar arbeid blir registrert som hjemmehørende i innflyttingsfylket. Flyttemønsteret er dessuten svært forskjellig for gutter og jenter i den aktuelle aldersklassen, idet over dobbelt så mange jenter som gutter i alder 15 - 19 år skifter bosted. Netto immigrasjon til "særlig sentrale, blandede tjenesteytings- og industrikommuner" var i 1973 over tre ganger større for jenter enn for gutter og over fem og en halv gang større i 1976. Grunlaget for beregning av artianerfrekvensen

1) Statistisk Sentralbyrås publikasjoner: "Gymnaseksamen 1968", "Gymnaseksamen 1969", "Gymnaseksamen 1970" og "Gymnaseksamen 1971".

blir således "for lite" i utflyttingsfylker og "for stort" i innflyttingsfylker. Dette betyr igjen at innflyttingsområdenes artianerfrekvens har en tendens til å bli undervurdert, mens det motsatte er tilfelle for fraflyttingsområdene. En ytterligere kompliserende faktor er den netto immigrasjon fra utlandet av ungdom i de aktuelle aldersklasser som har funnet sted de senere år. Netto immigrasjonen fra utlandet er større for gutter en for jenter.

Artianerfrekvensen for de enkelte fylker etter hjemstedsfylke og etter skolefylke blir da for 1968, 1969, 1970 og 1971 følgende:

| Fylke | Artianerfrekvens etter | | | | | | | |
|------------------|------------------------|------|------|------|------------|------|------|------|
| | Hjemstedsfylke | | | | Skolefylke | | | |
| | 1968 | 1969 | 1970 | 1971 | 1968 | 1969 | 1970 | 1971 |
| Østfold | 22.0 | 23.0 | 21.9 | 24.4 | 22.0 | 22.8 | 22.0 | 24.3 |
| Akershus | 26.4 | 26.9 | 27.7 | 32.2 | 21.3 | 21.6 | 22.0 | 25.9 |
| Oslo | 29.7 | 28.4 | 29.7 | 32.1 | 34.9 | 33.2 | 34.2 | 37.8 |
| Hedmark | 21.0 | 21.2 | 20.9 | 26.6 | 18.8 | 19.9 | 19.0 | 25.0 |
| Oppland | 20.1 | 20.1 | 23.0 | 24.2 | 20.9 | 19.8 | 23.5 | 24.4 |
| Buskerud | 19.4 | 22.0 | 21.5 | 22.7 | 19.5 | 22.5 | 22.7 | 23.7 |
| Vestfold | 22.2 | 23.0 | 23.9 | 26.2 | 20.7 | 21.8 | 22.0 | 24.7 |
| Telemark | 20.3 | 21.2 | 23.3 | 25.8 | 21.7 | 22.0 | 24.4 | 26.7 |
| Aust-Agder | 22.3 | 22.1 | 19.7 | 23.4 | 21.9 | 20.7 | 19.0 | 21.2 |
| Vest-Agder | 24.9 | 26.6 | 26.3 | 28.9 | 24.6 | 28.4 | 27.0 | 28.9 |
| Rogaland | 21.9 | 21.8 | 23.0 | 24.2 | 22.9 | 22.6 | 23.5 | 23.8 |
| Hordaland | 20.9 | 23.7 | 22.1 | 26.0 | 14.0 | 18.4 | 16.0 | 21.4 |
| Bergen | 26.2 | 25.5 | 25.9 | 27.7 | 40.9 | 35.4 | 38.8 | 57.2 |
| Sogn og Fjordane | 17.1 | 23.3 | 25.6 | 27.4 | 16.3 | 20.8 | 24.6 | 25.9 |
| Møre og Romsdal | 18.2 | 19.7 | 20.0 | 20.8 | 16.3 | 18.9 | 19.1 | 18.8 |
| Sør-Trøndelag | 19.6 | 22.2 | 24.1 | 25.6 | 20.7 | 23.1 | 25.0 | 26.7 |
| Nord-Trøndelag | 18.6 | 18.5 | 17.8 | 22.1 | 16.9 | 17.3 | 17.1 | 20.4 |
| Nordland | 13.6 | 17.1 | 16.5 | 19.1 | 13.4 | 16.4 | 16.3 | 19.2 |
| Troms | 11.4 | 12.2 | 13.7 | 13.6 | 10.6 | 11.4 | 12.8 | 12.8 |
| Finmark | 10.9 | 11.3 | 11.3 | 11.1 | 10.3 | 11.1 | 10.8 | 10.5 |

De fylkesvise artianerfrekvenser etter skolested (tabell 4) viser at det i perioden 1966 - 1976, stort sett, har vært relativt sterkest vekst i artianerfrekvensen i de fylker hvor den var under gjennomsnittet i 1966. I de fem fylker som hadde lavest artianerfrekvens i 1966: Finmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane ble artianerfrekvensen mer enn fordoblet i løpet av perioden. Ingen av de øvrige fylker hadde så sterk relativ økning av artianerfrekvensen. For landet som helhet økte artianerfrekvensen fra 18.6 i 1966 til 29.9 i 1976.

F o r d e l i n g p å f y l k e r o g k j ø n n

Både i 1975 og 1976 var det flere jenter enn gutter som tok examen artium. I 1976 var antallet 9.524 jenter og 9.016 gutter. Artianerfrekvensen var også høyere for jenter enn for gutter begge disse årene - i 1976 henholdsvis 31.3 og 28.5. Artianerfrekvensen for jentene har økt fra 16.0 i 1966, for guttene fra 20.9.

Den fylkesvise fordeling av artianerfrekvensen for hvert kjønn (tabell 5) viser at denne i 1976 var høyere for jenter enn for gutter i 16 av de 19 fylkene. I Finmark og Oslo var det guttene som hadde høyest artianerfrekvens, i Møre og Romsdal var den lik for begge kjønn. En sammenslåing av fylkene til tre større områder: Østlandet/Sørlandet, Vestlandet/Trøndelag og Nord-Norge viser at for det første området av artianerfrekvensen i 1976 30.8 for gutter, 33.4 for jenter, for det andre området 28.0 for gutter, 31.3 for jenter og for Nord-Norge 20.4 for gutter, 22.2 for jenter.

F o r d e l i n g p å l i n j e r

For artiumskullene 1975 og 1976 er linjefordeling for artianere fra reformgymnas (henholdsvis 9.2 og 10.9 prosent av artiumskullet) foreløpig ikke kjent. Men om det forutsettes at deres relative fordeling på kjønn og linjer var den samme som for 1974-artianerne fra reformgymnas, blir fordelingen for hele artiumskullet i 1976 følgende: 41.6 prosent med real/naturfaglinjer, 42.7 prosent med språklige/estetiske linjer, 9.6 prosent med økonomisk gymnas og 6.1 prosent med andre samfunnsfaglige linjer. (Se tabell 8.)

F o r d e l i n g p å l i n j e r o g k j ø n n

Valg av gymnaslinjer er svært forskjellig for gutter og jenter. Av tabell 8 fremgår at ca. 61 prosent av de kvinnelige artianerne i 1976 hadde språklig linje, ca. 25 prosent hadde real- eller naturfaglinje, vel 7 prosent økonomisk gymnas og vel 6 prosent samfunnsfaglig linje. For de mannlige artianerne var fordelingen: ca. 23 prosent med språklig linje, ca. 59 prosent real- eller naturfaglinje, ca. 12 prosent økonomisk gymnas og ca. 6 prosent samfunnsfaglig linje.

Blant de kvinnelige artianerne har andelen som tar språklig linje vist en markert nedgang de senere år - i 1972 tok ca. 69 prosent av jentene språklig linje. Det meste av denne nedgangen skyldes økt andel av jentene på samfunnsfaglige linjer - hvor de første artianere ble uteksaminert i 1970 - men det er også en svakt økende tendens blant kvinnelige artianere til å ta real- eller naturfaglinje. Siden etableringen av samfunnsfaglig linje har andelen av de mannlige artianere som tar både språklige linjer og real- eller naturfaglinjer gått litt ned. (Se for øvrig tabell 8.)

Sammenligning av førstegymnasiastenes og artianernes fordeling på linjer viser at i løpet av tre år synker andelen på reallinjene, mens den øker på språklinjene for begge kjønn. Forskyvningene har i 1970-årene utgjort 2-5 prosentenheter. Årsakene til dette kan være flere: frafallet på reallinjene er større enn på språklinjene, en del elever som begynner på reallinje skifter til språklinje - og i tilgangen til to-årige og ett-årige kurs er det flere som velger språklinjer - antakelig virker alle disse faktorer sammen.

Den økende andel jenter blant artianerne har også medført større andel jenter på samtlige av de tradisjonelle artiumslinjer. Økningen har vært sterkest på reallinjene, der nær 30 prosent av artianerne i 1976 var jenter, mot ca. 21 prosent i 1966. På språklinjene har andelen jenter i samme tidsrom økt fra ca. 65 til 73 prosent. På økonomisk gymnas økte jentenes andel fra knapt 35 prosent i 1966 til vel 42 prosent i 1975, men var i 1976 falt litt igjen - til ca. 40 prosent. (Se tabell 9.)

Tabell 1. Elever i første klasse i gymnaset¹⁾, absolutte tall og i prosent av 16½-åringer.

Table 1. Pupils in the first class at the Gymnas - absolute numbers and as a percentage of the population aged 16½ years.

| Skoleår Year | Antall personer i alder 16½ år ²⁾ Population aged 16½ years | Antall elever i første klasse i gymnaset ¹⁾ Pupils in first class at Gymnas | Elevfrekvens Pupil frequency |
|-----------------|---|---|---------------------------------|
| 1962/63 | 64 946 | 13 331 | 20.5 |
| 1963/64 | 66 320 | 14 133 | 21.3 |
| 1964/65 | 63 744 | 14 850 | 23.3 |
| 1965/66 | 61 688 | 15 109 | 24.5 |
| 1966/67 | 60 288 | 15 231 | 25.3 |
| 1967/68 | 59 296 | 15 631 | 26.4 |
| 1968/69 | 59 556 | 17 169 | 28.8 |
| 1969/70 | 60 812 | 18 499 | 30.4 |
| 1970/71 | 60 925 | 19 243 | 31.6 |
| 1971/72 | 61 177 | 20 077 | 32.8 |
| 1972/73 | 61 987 | 20 710 | 33.4 |
| 1973/74 | 62 027 | 21 645 | 34.9 |
| 1974/75 | 61 551 | 22 214 | 36.1 |
| 1975/76 | 61 660 | 22 933 | 37.2 |
| 1976/77 | 61 282 | 24 000 | 39.2 |

1) 1. klasse i 3-årig gymnas, 2. klasse i 4-årig og 3. klasse i 5-årig gymnas svarer til klassesetrinn D i Statistisk Sentralbyrås statistikk.

2) Tallene for 16½-årige er beregnet på grunnlag av Statistisk Sentralbyrås årlige oppgaver over folkemengden.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå. Tallene for 1974 er supplert med opplysninger fra Gymnasrådet om privatistklasser.

Tabell 2. Artianere, absolutte tall og i prosent av antall personer i alder 19½ år.

Table 2. *Gymnas graduates - absolute numbers and as a percentage of the population aged 19½ years.*

| År Year | Antall personer i alder 19½ år <i>Population aged 19½ years</i> | Antall artianere <i>Gymnas graduates</i> | Artianer- frekvens <i>Gymnas graduate frequency</i> |
|------------|---|--|---|
| 1950 | 44 151 | 4 484 | 10.2 |
| - | - | - | - |
| 1955 | 39 515 | 4 137 | 10.5 |
| 1956 | 40 559 | 4 617 | 11.4 |
| 1957 | 41 879 | 4 935 | 11.8 |
| 1958 | 43 161 | 5 289 | 12.3 |
| 1959 | 44 373 | 5 452 | 12.3 |
| 1960 | 43 990 | 5 770 | 13.3 |
| 1961 | 46 057 | 6 816 | 14.8 |
| 1962 | 51 177 | 8 198 | 16.0 |
| 1963 | 56 233 | 9 659 | 17.2 |
| 1964 | 60 429 | 10 786 | 17.8 |
| 1965 | 64 550 | 11 904 | 18.4 |
| 1966 | 66 100 | 12 279 | 18.6 |
| 1967 | 63 500 | 12 962 | 20.4 |
| 1968 | 61 528 | 13 034 | 21.2 |
| 1969 | 60 250 | 13 451 | 22.3 |
| 1970 | 59 238 | 13 488 | 22.8 |
| 1971 | 59 425 | 14 923 | 25.1 |
| 1972 | 60 708 | 15 444 | 25.4 |
| 1973 | 60 981 | 16 293 | 26.7 |
| 1974 | 61 324 | 17 234 | 28.1 |
| 1975 | 62 145 | 18 492 | 29.8 |
| 1976 | 62 053 | 18 540 | 29.9 |

Kilde: Statistisk Sentralbyrå og Gymnasrådet (Rådet for videregående opplæring).

Tabell 3. Artianere etter skolefylke og år.
 Tabell 3. *Gymnas graduates by year and county.*

| Skolefylke <i>County</i> | Antall artianere årene <i>Number of gymnas graduates in the years</i> | | | | | | | | |
|---|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | 1965 | 1968 | 1970 | 1971 | 1972 | 1973 | 1974 | 1975 | 1976 |
| Østfold | 663 | 741 | 704 | 775 | 838 | 837 | 935 | 1 008 | 1 018 |
| Akershus | 839 | 941 | 981 | 1 166 | 1 327 | 2 379 | 1 686 | 1 849 | 1 793 |
| Oslo | 2 865 | 2 503 | 2 383 | 2 551 | 2 586 | 2 769 | 2 816 | 2 808 | 2 674 |
| Hedmark | 483 | 519 | 474 | 635 | 639 | 662 | 693 | 782 | 813 |
| Oppland | 456 | 577 | 593 | 612 | 590 | 648 | 655 | 690 | 801 |
| Buskerud | 513 | 580 | 657 | 674 | 797 | 787 | 833 | 820 | 930 |
| Vestfold | 494 | 552 | 589 | 669 | 692 | 718 | 724 | 851 | 775 |
| Telemark | 499 | 539 | 575 | 627 | 600 | 661 | 663 | 699 | 688 |
| Aust-Agder | 234 | 285 | 228 | 259 | 312 | 293 | 328 | 367 | 310 |
| Vest-Agder | 371 | 472 | 518 | 586 | 546 | 585 | 614 | 722 | 634 |
| Rogaland | 845 | 982 | 1 033 | 1 094 | 1 127 | 1 131 | 1 301 | 1 346 | 1 421 |
| Hordaland | 387 | 590 | 640 | 861 | 477 | 1 653 | 1 628 | 1 813 | 1 921 |
| Bergen | 737 | 793 | 745 | 749 | 1 064 | | | | |
| Sogn og Fjordane | 206 | 269 | 380 | 416 | 444 | 476 | 451 | 525 | 566 |
| Møre og Romsdal | 511 | 639 | 712 | 745 | 769 | 762 | 868 | 936 | 956 |
| Sør-Trøndelag | 787 | 748 | 875 | 925 | 938 | 1 003 | 1 138 | 1 136 | 1 126 |
| Nord-Trøndelag | 253 | 332 | 320 | 393 | 385 | 463 | 463 | 528 | 509 |
| Nordland | 482 | 567 | 639 | 757 | 763 | 864 | 875 | 984 | 988 |
| Troms | 182 | 251 | 293 | 286 | 369 | 416 | 406 | 453 | 401 |
| Finnmark | 70 | 154 | 149 | 143 | 181 | 186 | 200 | 175 | 216 |
| Hele landet <i>The whole country</i> | 11 877 | 13 034 | 13 488 | 14 923 | 15 444 | 16 293 | 17 277 | 18 492 | 18 540 |

Fordeling på fylker mangler for artianere med utsatt prøve fra tidligere år for året 1965, da slik spesifikasjon ikke finnes i Gymnasrådet. Summen i denne tabellen for dette år er derfor noe for lav, jfr. tabell 9.

Tabell 4. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke og år.

Table 4. *Gymnas graduates as a percentage of population aged 19½ years, by county and year.*

| Skolefylke <i>County</i> | Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i> | | | | | | | | |
|---|--|------|------|------|------|------|------|------|------|
| | 1965 | 1968 | 1970 | 1971 | 1972 | 1973 | 1974 | 1975 | 1976 |
| Østfold | 18.3 | 22.0 | 22.0 | 24.2 | 24.9 | 24.6 | 27.9 | 29.6 | 29.7 |
| Akershus ¹⁾ | 18.2 | 21.3 | 22.0 | 25.7 | 27.2 | 27.6 | 32.8 | 34.8 | 32.9 |
| Oslo ¹⁾ | 31.1 | 34.9 | 34.2 | 37.8 | 41.5 | 45.1 | 46.3 | 45.7 | 40.8 |
| Hedmark | 17.5 | 18.8 | 19.0 | 25.0 | 23.5 | 24.9 | 26.1 | 28.9 | 30.5 |
| Oppland | 16.8 | 20.9 | 23.5 | 24.4 | 22.6 | 24.6 | 24.2 | 25.1 | 30.1 |
| Buskerud | 16.1 | 19.5 | 22.7 | 23.7 | 27.0 | 26.4 | 27.4 | 26.2 | 29.7 |
| Vestfold | 17.5 | 20.7 | 22.0 | 24.8 | 24.6 | 25.3 | 26.0 | 30.3 | 27.4 |
| Telemark | 19.5 | 21.7 | 24.4 | 26.5 | 24.4 | 27.5 | 27.8 | 28.4 | 28.4 |
| Aust-Agder | 18.3 | 21.9 | 19.0 | 21.0 | 23.8 | 22.9 | 25.8 | 28.5 | 23.8 |
| Vest-Agder | 19.3 | 24.6 | 27.0 | 29.7 | 26.8 | 28.7 | 29.6 | 34.0 | 30.6 |
| Rogaland | 19.7 | 22.9 | 23.5 | 24.6 | 24.5 | 24.5 | 27.9 | 28.6 | 30.3 |
| Hordaland og Bergen | 17.7 | 22.5 | 23.4 | 26.9 | 25.0 | 26.7 | 26.7 | 29.7 | 31.3 |
| Sogn og Fjordane | 13.6 | 16.3 | 24.6 | 26.7 | 26.8 | 28.1 | 26.6 | 30.7 | 33.9 |
| Møre og Romsdal | 13.7 | 16.3 | 19.1 | 19.3 | 19.6 | 19.4 | 21.9 | 23.1 | 24.3 |
| Sør-Trøndelag | 20.4 | 20.7 | 25.0 | 26.4 | 26.3 | 28.0 | 31.1 | 30.7 | 30.5 |
| Nord-Trøndelag | 12.8 | 16.9 | 17.1 | 20.9 | 19.8 | 23.9 | 23.6 | 26.7 | 27.0 |
| Nordland | 11.1 | 13.4 | 16.3 | 19.5 | 19.4 | 21.6 | 21.9 | 24.4 | 25.4 |
| Troms | 7.7 | 10.6 | 12.8 | 12.6 | 16.2 | 17.7 | 17.2 | 19.2 | 17.2 |
| Finmark | 5.2 | 10.3 | 10.8 | 10.6 | 13.3 | 13.5 | 14.2 | 12.6 | 16.5 |
| Hele landet <i>The whole country</i> | 18.4 | 21.2 | 22.8 | 25.1 | 25.4 | 26.7 | 28.2 | 29.8 | 29.9 |

1) Artianerfrekvensene for Akershus og Oslo sammenlagt blir henholdsvis 26.8, 29.7, 29.5, 33.0, 33.5, 37.3, 39.8, 40.6 og 35.4 for årene 1965, 1968 og 1970-1976.

Tabell 5. Artianere i prosent av personer i alder 19½ år etter skolefylke, år og kjønn.

Table 5. Gymnas graduates as a percentage of population 19½ years by county, year and sex.

| Skolefylke <i>County</i> | Artianerfrekvens <i>Gymnas graduate frequency</i> | | | | | | | | | |
|---|--|-----------------------------|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|-----------------------------|
| | 1966 | | 1970 | | 1974 | | 1975 | | 1976 | |
| | Gut- ter <i>Boys</i> | Jen- ter <i>Girls</i> | Gut- ter <i>Boys</i> | Jen- ter <i>Girls</i> | Gut- ter <i>Boys</i> | Jen- ter <i>Girls</i> | Gut- ter <i>Boys</i> | Jen- ter <i>Girls</i> | Gut- ter <i>Boys</i> | Jen- ter <i>Girls</i> |
| Østfold | 23.5 | 17.3 | 23.2 | 19.8 | 28.5 | 27.6 | 28.9 | 30.5 | 28.1 | 31.5 |
| Akershus | 20.1 | 16.5 | 22.3 | 21.3 | 32.1 | 33.4 | 34.7 | 35.0 | 31.5 | 34.1 |
| Oslo | 36.6 | 26.1 | 35.7 | 26.9 | 46.4 | 46.2 | 43.7 | 47.5 | 42.1 | 39.8 |
| Hedmark | 17.7 | 17.0 | 18.0 | 18.7 | 25.4 | 26.8 | 27.0 | 31.0 | 28.7 | 32.6 |
| Oppland | 18.4 | 14.8 | 21.7 | 22.9 | 24.3 | 24.2 | 24.4 | 25.9 | 27.8 | 32.5 |
| Buskerud | 16.9 | 13.8 | 23.9 | 20.8 | 24.1 | 30.9 | 24.3 | 28.3 | 27.3 | 32.3 |
| Vestfold | 18.1 | 16.2 | 21.7 | 20.3 | 26.5 | 25.5 | 29.5 | 31.0 | 26.8 | 28.0 |
| Telemark | 24.5 | 17.4 | 26.3 | 21.0 | 26.7 | 29.1 | 27.6 | 29.3 | 26.2 | 30.7 |
| Aust-Agder | 20.5 | 12.6 | 19.7 | 16.4 | 26.7 | 24.8 | 32.3 | 24.8 | 23.1 | 24.5 |
| Vest-Agder | 23.9 | 17.9 | 27.3 | 24.0 | 29.0 | 30.3 | 36.7 | 31.2 | 29.5 | 31.6 |
| Rogaland | 22.6 | 15.2 | 25.7 | 19.4 | 28.1 | 27.7 | 28.7 | 28.4 | 29.5 | 31.0 |
| Hordaland | 11.0 | 9.4 | 15.4 | 16.2 | }27.2 | }26.3 | }29.0 | }30.5 | }29.1 | }33.5 |
| Bergen | 39.7 | 25.6 | 42.9 | 26.7 | | | | | | |
| Sogn og Fjordane | 12.6 | 10.5 | 26.4 | 21.9 | 25.2 | 28.2 | 28.5 | 33.2 | 30.1 | 39.3 |
| Møre og Romsdal | 18.7 | 13.2 | 20.7 | 16.6 | 23.3 | 20.3 | 23.7 | 22.5 | 24.3 | 24.3 |
| Sør-Trøndelag | 22.3 | 15.6 | 26.7 | 21.2 | 33.5 | 28.8 | 28.9 | 32.5 | 28.8 | 32.3 |
| Nord-Trøndelag | 13.5 | 11.3 | 18.1 | 15.8 | 23.3 | 23.8 | 24.8 | 28.9 | 24.5 | 29.8 |
| Nordland | 13.8 | 10.3 | 18.2 | 13.0 | 21.8 | 22.0 | 24.3 | 24.5 | 24.5 | 26.4 |
| Troms | 9.6 | 5.9 | 12.6 | 10.6 | 19.3 | 14.8 | 18.6 | 19.7 | 15.6 | 18.9 |
| Finnmark | 9.7 | 6.4 | 10.2 | 9.3 | 14.2 | 14.2 | 11.2 | 13.9 | 16.6 | 16.3 |
| Hele landet <i>The whole country</i> | 20.9 | 16.0 | 23.4 | 20.0 | 28.1 | 28.3 | 29.0 | 30.6 | 28.5 | 31.3 |

Tabell 6. Prosentandel jenter av artianere etter skolefylke og år.
 Table 6. Female percentage of Gymnas graduates by county and year.

| Skolefylke <i>County</i> | 1966 | 1968 | 1970 | 1972 | 1973 | 1974 | 1975 | 1976 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Østfold | 40.4 | 42.1 | 44.6 | 43.8 | 45.0 | 47.0 | 48.5 | 50.7 |
| Akershus | 45.6 | 44.8 | 48.7 | 50.3 | 50.8 | 50.2 | 50.1 | 52.7 |
| Oslo | 43.8 | 47.1 | 47.2 | 49.4 | 50.1 | 52.1 | 53.9 | 52.8 |
| Hedmark | 44.7 | 39.9 | 48.3 | 48.5 | 47.6 | 50.2 | 51.8 | 49.3 |
| Oppland | 43.7 | 47.3 | 49.3 | 50.3 | 50.9 | 49.9 | 49.7 | 51.9 |
| Buskerud | 43.6 | 47.1 | 45.3 | 50.3 | 52.1 | 55.1 | 52.4 | 53.2 |
| Vestfold | 45.0 | 41.3 | 45.5 | 49.7 | 47.5 | 47.1 | 49.4 | 49.5 |
| Telemark | 40.0 | 42.7 | 42.7 | 48.8 | 47.0 | 49.8 | 49.5 | 52.6 |
| Aust-Agder | 35.1 | 40.0 | 42.7 | 44.6 | 50.9 | 47.6 | 44.1 | 50.3 |
| Vest-Agder | 41.9 | 40.3 | 44.5 | 46.0 | 43.1 | 49.7 | 44.2 | 50.6 |
| Rogaland | 39.4 | 43.4 | 41.2 | 44.2 | 48.3 | 48.9 | 49.6 | 50.5 |
| Hordaland og Bergen | 42.7 | 40.9 | 45.6 | 48.3 | 46.8 | 48.3 | 50.2 | 52.3 |
| Sogn og Fjordane | 39.2 | 43.9 | 41.5 | 48.2 | 47.1 | 48.8 | 50.7 | 54.6 |
| Møre og Romsdal | 39.7 | 41.8 | 41.9 | 42.8 | 44.5 | 44.0 | 46.6 | 48.0 |
| Sør-Trøndelag | 40.3 | 42.0 | 44.0 | 48.5 | 50.2 | 46.5 | 52.7 | 51.7 |
| Nord-Trøndelag | 42.4 | 40.4 | 41.5 | 44.4 | 48.2 | 48.2 | 50.8 | 51.3 |
| Nordland | 38.6 | 44.1 | 36.9 | 41.4 | 43.1 | 46.7 | 47.3 | 47.9 |
| Troms | 36.6 | 40.6 | 41.7 | 40.9 | 43.3 | 41.9 | 48.8 | 51.6 |
| Finnmark | 38.4 | 39.0 | 45.9 | 42.5 | 51.6 | 49.5 | 56.6 | 48.1 |
| Hele landet <i>The whole country</i> | 42.0 | 43.4 | 44.7 | 47.3 | 48.1 | 49.0 | 50.2 | 51.4 |

Tabell 7. Artianere etter linje, år og kjønn.
 Table 7. *Gymnas Graduates by type of course, year and sex.*

| År Year | Arti- anere | <i>Gymnas</i> <i>gradu-</i> <i>ates</i> | Real- linjer <i>Science</i> <i>courses</i> | Språk- linjer <i>Arts</i> <i>courses</i> | Samfunns- linjer <i>Social Sc.</i> <i>courses</i> | Økonomisk gymnas <i>Commercial</i> <i>courses</i> | Alle linjer <i>All</i> <i>courses</i> |
|--------------------|----------------|---|---|---|--|--|--|
| 1964 | Gutter | <i>Boys</i> | 3 995 | 1 641 | - | .. | .. |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 992 | 3 150 | - | .. | .. |
| | Sum | <i>Total</i> | 4 987 | 4 791 | - | 979 | 10 757 |
| 1965 | Gutter | <i>Boys</i> | 4 368 | 1 733 | - | .. | .. |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 1 130 | 3 500 | - | .. | .. |
| | Sum | <i>Total</i> | 5 498 | 5 233 | - | 1 147 | 11 878 |
| 1968 | Gutter | <i>Boys</i> | 4 549 | 1 980 | - | 842 | 7 371 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 1 260 | 3 892 | - | 511 | 5 663 |
| | Sum | <i>Total</i> | 5 809 | 5 872 | - | 1 353 | 13 034 |
| 1970 ¹⁾ | Gutter | <i>Boys</i> | 4 358 | 1 954 | 9 | 938 | 7 259 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 1 284 | 4 008 | 13 | 529 | 5 834 |
| | Sum | <i>Total</i> | 5 742 | 6 226 | 22 | 1 498 | 13 488 |
| 1971 | Gutter | <i>Boys</i> | 5 047 | 2 120 | 6 | 1 036 | 8 209 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 1 562 | 4 553 | 11 | 588 | 6 714 |
| | Sum | <i>Total</i> | 6 609 | 6 673 | 17 | 1 624 | 14 923 |
| 1972 | Gutter | <i>Boys</i> | 4 909 | 2 093 | 80 | 1 061 | 8 143 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 1 576 | 5 047 | 72 | 606 | 7 301 |
| | Sum | <i>Total</i> | 6 485 | 7 140 | 152 | 1 667 | 15 444 |
| 1973 | Gutter | <i>Boys</i> | 5 196 | 2 050 | 149 | 1 069 | 8 464 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 1 876 | 5 129 | 122 | 702 | 7 829 |
| | Sum | <i>Total</i> | 7 072 | 7 179 | 271 | 1 771 | 16 293 |
| 1974 ²⁾ | Gutter | <i>Boys</i> | 5 359 | 2 125 | 336 | 973 | 8 803 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 2 041 | 5 449 | 276 | 705 | 8 474 |
| | Sum | <i>Total</i> | 7 400 | 7 574 | 612 | 1 678 | 17 277 |
| 1975 | Gutter | <i>Boys</i> | .. | .. | .. | 1 073 | 9 206 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | .. | .. | .. | 784 | 9 286 |
| | Sum | <i>Total</i> | .. | .. | .. | 1 851 | 18 492 |
| 1976 | Gutter | <i>Boys</i> | .. | .. | .. | 1 067 | 9 016 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | .. | .. | .. | 708 | 9 524 |
| | Sum | <i>Total</i> | .. | .. | .. | 1 775 | 18 540 |

1) Fullstendig fordeling på kjønn mangler for 1970, derfor er summen av gutter og jenter for dette året 395 mindre enn totalen.

2) Summene inkluderer 10 gutter og 3 jenter med ukjent artiumslinje.

Tabell 8. Artianere prosentfordelt på linjer etter år og kjønn.
 Table 8. *Gymnas graduates by type of course, year and sex. Percentages.*

| År Year | Arti- anere | Gymnas gradu- ates | Real- linjer <i>Science</i> courses | Språk- linjer <i>Arts</i> courses | Samfunns- linjer <i>Social Se.</i> courses | Økonomisk gymnas <i>Commercial</i> course | Alle linjer <i>All</i> courses |
|--------------------|----------------|--------------------------|--|--|---|--|---|
| 1964 | Sum | <i>Total</i> | 46.4 | 44.5 | - | 9.1 | 100 |
| 1965 | Sum | <i>Total</i> | 46.3 | 44.0 | - | 9.7 | 100 |
| 1968 | Gutter | <i>Boys</i> | 61.7 | 26.9 | - | 11.4 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 22.3 | 68.7 | - | 9.0 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 44.6 | 45.0 | - | 10.4 | 100 |
| 1970 ¹⁾ | Gutter | <i>Boys</i> | .. | .. | .. | .. | .. |
| | Jenter | <i>Girls</i> | .. | .. | .. | .. | .. |
| | Sum | <i>Total</i> | 42.6 | 46.1 | 0.2 | 11.1 | 100 |
| 1971 | Gutter | <i>Boys</i> | 61.5 | 25.8 | 0.1 | 12.6 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 23.3 | 67.8 | 0.2 | 8.8 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 44.3 | 44.7 | 0.1 | 10.8 | 100 |
| 1972 | Gutter | <i>Boys</i> | 60.3 | 25.7 | 1.0 | 13.0 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 21.6 | 69.1 | 1.0 | 8.3 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 42.0 | 46.2 | 1.0 | 10.8 | 100 |
| 1973 | Gutter | <i>Boys</i> | 61.4 | 24.2 | 1.8 | 12.6 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 24.0 | 65.5 | 1.6 | 9.0 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 43.4 | 44.1 | 1.7 | 10.9 | 100 |
| 1974 | Gutter | <i>Boys</i> | 60.9 | 24.1 | 3.8 | 11.1 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 24.1 | 64.3 | 3.3 | 8.3 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 42.8 | 43.8 | 3.5 | 9.7 | 100 |
| 1975 ²⁾ | Gutter | <i>Boys</i> | 60.4 | 24.0 | 3.9 | 11.7 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 24.4 | 62.8 | 4.3 | 8.4 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 42.3 | 43.5 | 4.1 | 10.0 | 100 |
| 1976 ²⁾ | Gutter | <i>Boys</i> | 59.3 | 22.9 | 5.9 | 11.8 | 100 |
| | Jenter | <i>Girls</i> | 24.8 | 61.4 | 6.4 | 7.4 | 100 |
| | Sum | <i>Total</i> | 41.6 | 42.7 | 6.1 | 9.6 | 100 |

1) Fullstendig fordeling på kjønn mangler for 1970, derfor er det ikke foretatt prosentfordeling for hvert kjønn dette året.

2) Prosentfordelingen er basert på at artianerne fra reformgymnas i 1975 og 1976 var fordelt på kjønn og linjer forholdsmessig som i 1974.

Tabell 9. Prosentandel jenter av artianere etter linje og år.
Table 9. Female proportion of *Gymnas* graduates by type of course and year.

| År <i>Year</i> | Real- linjer <i>Science courses</i> | Språk- linjer <i>Arts courses</i> | Samfunns- linjer <i>Social Sc. courses</i> | Økonomisk gymnas <i>Commercial course</i> | Alle linjer <i>All courses</i> |
|--------------------|---|---|--|---|--|
| 1965 | 20.6 | 66.9 | - | .. | .. |
| 1966 | 21.1 | 64.8 | - | 34.6 | 42.0 |
| 1968 | 21.7 | 66.3 | - | 37.8 | 43.4 |
| 1971 | 23.6 | 68.2 | 64.7 | 36.2 | 45.0 |
| 1972 | 24.3 | 70.7 | 47.4 | 36.4 | 47.3 |
| 1973 | 26.5 | 71.4 | 45.0 | 39.6 | 48.1 |
| 1974 | 27.6 | 71.9 | 45.1 | 42.0 | 49.0 |
| 1975 ¹⁾ | 28.9 | 72.5 | 53.0 | 42.2 | 50.2 |
| 1976 ¹⁾ | 30.7 | 73.9 | 53.1 | 39.9 | 51.4 |

- 1) Prosentandel kvinner på de ulike linjetyper i 1975 og 1976 er basert på at artianerne fra reformgymnas var fordelt forholdsmessig som i 1974.

S U M M A R Y I N E N G L I S H

GYMNAS ENTRANTS

In 1976 there were 24.000 new entrants to the Secondary General Schools (the former Gymnas) in Norway - 39.2 per cent of all Norwegians 16½ years old (which is the usual age for entering this type of school). The number of entrants as a percentage of population aged 16½ increased from 25.3 to 39.2 during the period 1966-1976. Compared to the year before the proportion of the age class entering Secondary General Schools rose by one percentage. (Table 1.)

GYMNAS GRADUATES

In 1976 the number of students who graduated from the Norwegian Secondary General Schools was 18.540 - an increase of more than 50 per cent over ten years. The Gymnas graduate frequency (number of Gymnas graduates as a percentage of population aged 19½) increased from 18.6 in 1966 to 29.9 in 1976. (Table 2.)

G e o g r a p h i c a l d i s t r i b u t i o n

There are considerable differences in Gymnas graduate frequency in the various parts of the country. In Oslo and the surrounding county Akershus the Gymnas graduate frequency was 35.4 in 1976, (40.8 for Oslo alone), whereas in the northernmost county Finnmark it was 16.5. However, counties with 1966 Gymnas graduate frequency below average had a relatively stronger rate of increase over the last decade than counties with above average frequency. In fact, some of the economically weaker counties more than doubled their Gymnas graduate frequency over ten years (i.e. Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms and Finnmark). The national Gymnas graduate frequency rose from 18.6 in 1966 to 29.9 in 1976. (Table 4.)

S e x d i f f e r e n c e s

Traditionally, relatively more boys than girls have graduated from Gymnas. At the beginning of this century only ten per cent of Gymnas graduates were girls, but the proportion increased rapidly to 33 per cent in 1915. It then remained rather stable for 25 years, then increased again during the Second World War to 40 per cent, and remained there for fifteen years. At the beginning of the 1960s the female proportion of Gymnas graduates

again began moving upwards. The Gymnas graduate frequency of girls exceeded that of boys in 1974, and has remained higher. In 1976 the Gymnas graduate frequency for girls was 31.3 as against 28.5 for boys. (Table 5.)

D i s t r i b u t i o n o n c o u r s e s - s e x d i f f e r e n c e s

Of Gymnas graduates 1976, 41.6 per cent had done Science, 42.7 Arts, 6.1 Social Sciences, and the Commercial course accounted for 9.6 per cent. There are, however, still considerable sex differences in the choice of Gymnas course. The majority of girls tend to opt for Arts, whereas boys prefer Science (which is a prerequisite for entering certain university courses - such as engineering, medicine, dentistry and pharmacy). (Table 8.)

However, the girls' pattern of preference as to Gymnas course has evidently begun to change: The proportion of girls doing Arts courses has dropped from 68-69 per cent at the beginning of the 1970s to 61 in 1976, and the proportion doing Science courses has risen from 22-23 to 25 per cent over the same period. The Social Science courses have been established during this period, and in 1976 these accounted for 6 per cent of the female graduates. The proportion of girls doing the Commercial course was 8-9 per cent during this period. (Table 8.)

The establishment of the Social Science courses has affected the boys' option of Gymnas course somewhat differently: All the other, traditional courses have "lost" some of their former proportion of the boys to this new type of course. This decrease was strongest at the Arts courses. Of male graduates in 1976, 59 per cent had done Science, 23 per cent Arts, 6 per cent Social Sciences and 12 per cent the Commercial course. (Table 8.)